

FORDELE OG ULEMPER VED AT BRUGE SØSTJERNEMEL SOM PROTEINKILDE TIL ØKOGRISE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Søstjernemel er en lokal ressource, og den passer godt ind i den økologiske tankegang, hvor der bl.a. lægges vægt på lokalproduktion af foder og andre råvarer.

Af Kristian Knage-Drangsfeldt, SEGES Økologi Innovation

Søstjernerne bliver fanget i Limfjorden, hvor den anses for et skadedyr af muslingefiskerne, fordi den æder muslingerne og alt andet levende på havbunden. En produktion af søstjernemel baseret på søstjerner fra Limfjorden er gavnligt både i forhold til landmandens økonomi og for vandmiljøet i Limfjorden.

Grunden til, at der er en stor opblomstning af søstjerner i lige præcis Limfjorden er blandt andet, fordi muslingeproduktionen skaber gunstige vilkår for søstjernene der primært lever af muslinger.

Hvad synes grisene om søstjernemel og er der noget du som landmand skal være særligt opmærksom på når grisene fodres med søstjerner? Søstjernemel er en ny proteinkilde til grise og tidligere forsøg har vist at det produktionsmæssigt er konkurrence dygtigt med fiskemel og vilosoy (Sorensen og værumKilde).

VARIERENDE INDHOLD AF PROTEIN OG CALCIUM

Søstjernemel varierer stadig meget i proteinindhold, alt efter hvilket tidspunkt på året, at søstjernerne er høstet. Som hjemmeblander er det derfor nødvendigt at tilpasse sine

foderblandinger for hvert nyt batch søstjernemel, så sammensætningen af foderet bliver optimeret i forhold til grisenes behov.

Calciumniveauet i søstjernerne er en udfordring i forhold til fravænningsdiarre. Derfor er det vigtigt, at der holdes særligt øje med calciumindholdet i søstjernemelet. Calciumindholdet påvirkes af proteinindholdet. Når proteinindholdet i søstjernemelet er lavt, så er der samtidig et højt Calcium indhold.

HØJT FEDTINDHOLD OG GOD FEDTSYRESAMMENSÆTNING

Fedtsyresammensætningen er meget gunstig i søstjernemel. Især mht. omega-3 og Omega-6 indhold, som er meget langkædede fedtsyre. Til humant brug skal forholdet mellem omega-3 og Omega-6 ligge på 1:4 hvilket reducere risikoen for inflammation i huden og tarmen. Omega 3 fedtsyre er vigtig for tarmens udvikling og derfor har den også en positiv effekt i forhold til fravænningsdiarre. Om fordeling på 1:4 kan overføres direkte til svin er svært at sige, men der ses tydelige forbedringer, når smågrisene får fiskemel, hvad kan det så ikke blive til med søstjernemel, hvor der er et noget højere niveau af omega-3. 25% af fedtet i søstjernen er omega 3 fedtsyrer. Omega 3 fedtsyrer indholdet i søstjernemel er mere tilgængeligt end i f.eks. hørfrø, hvilket er med til at gøre søstjernemel endnu mere interessant.

VEJLEDNING TIL HJEMMEBLANDERE

Søstjernemel er en god protein- og calciumkilde som kan bruges til diegivende søer, til faremarkspattegrise- og i smågriseblandinger.

Den største udfordring pt. er at proteinindholdet varierer fra batch til batch. Derfor skal foderblandingen re-optimeres, hver gang der købes en ny batch, og det er selvfølgelig en ekstra opgave og dermed en ekstra udgift i forhold til en foderkilde med et mere stabilt indhold af protein og calcium. Det er vigtigt, at der er analyseresultater med til batchen. Alternativ skal der laves ekstra analyser, og det kan blive meget besværligt at udtage en repræsentativ prøve, hvis der er leveret 10 big bags med søstjernemel.

Råproteinet kan variere mellem 34-53% af tørstof og calcium udgør mellem 8-16% af tørstof. Det har stor betydning for, hvor meget søstjernemel, der kan bruges i en smågriseblending. Det vil altid være calcium, der er den begrænsende faktor for, hvor meget søstjernemel, der kan bruges i en smågriseblending. Som tommelfingerregel er du på sikker grund, hvis ikke du bruger mere end 4 % søstjernemel i dit smågrisefoder.

Hvis du vil bruge søstjernemel til dine diegivende søer, vil du normalt max bruge 3 %. Derfor vil calcium ikke blive begrænsende for søstjernemelet, så for de diegivende søer er det mere et spørgsmål om, om blandingen bliver for dyr.
